

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

ABD'NİN 24 NİSAN AÇIKLAMALARI - 17.04.2021

Ömer ZEYTİNOĞLU

Blog No: 22
19.04.2021

Ömer ZEYTİNOĞLU*

Her yıl 24 Nisanda ABDnin 1915 olayları konusunda açıklama yapması rutin bir uygulama haline gelmiş bulunuyor. Bu açıklamaların yapılmasının iç politika gerekçesiyle, Amerika Ermeni toplumuna mesaj vermek ihtiyacından doğduğu bellidir. Ancak hedef alınan ülkemizdir ve üstü kapalı olarak soykırım yapmakla itham edilmektedir. Her yıl ABD Başkanlarının açıklamalarını endişe ile izliyor, açıklamada soykırım ifadesi geçmezse bundan adeta memnun oluyoruz.

Bütün kötülükler bizim üzerimize yıkılıyor, karşımızdakiler ise sanki masumiyet timsali rolünü oynuyorlar.

Ülkelerin tarihi araştırıldığında, övünülecek anlar bulunabileceği gibi, yapılmış hataların da mevcut olabileceği görülmüştür. ABD bu bağlamda bir istisna teşkil etmemektedir. Bu noktada ABD söz konusu olduğunda, günümüze kadar devam ettiği görülen Afrika kökenli vatandaşlarına yapılan ayırımcılığa gelmeden önce, Avrupalı göçmenlerle kıtanın yerlileri Kızılderililer arasında yaşanan ve Kızılderililerin neredeyse topyekûn imhasına varan şiddet ve silahlı çatışmalara bakmak yeterlidir.

Kızılderililerin asırlardan beri yaşadıkları verimli topraklardan zorla çıkarılarak ülkenin başka bölgelerine göç ettirilmesi ABDnin kurulmasının, Kızılderili topraklarının ele geçirilmesini öngören Amerikan politikalarının sonucudur.

Kızılderili Tehcir Yasası (Indian Removal Act) 28 Mayıs 1830 tarihinde ABD Başkanı Andrew

Jackson tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yasa kapsamında Kızılderililerin zorunlu göçe tabi tutulması ciddi sorunlara, ıstıraplara ve ölümlere sebebiyet vermiştir. Bu nedenle Gözyaşı Yolu (Trail of Tears) olarak literatüre geçmiştir (bu konuda bir not aşağıda yer almaktadır).

ABDde Başkanın değişmiş olması konuya başka bir boyut getirecek gibi durmaktadır. Yeni Başkan Joe Bidenin 1915 olaylarına Türkiye açısından olumlu bir gözle bakmadığı bilinmektedir. Bu nedenle bu yıl geçmiş yıllarda yapılmış açıklamalara oranla, eleştiri düzeyi yüksek bir metin çıkması olası görülmektedir.

***

Not: Gözyaşı Yolu (Trail Of Tears) Olayı

Amerikan yönetimince oluşturulan politikalar, ABDnin güçlü bir devlet olarak kurulabilmesi için Kızılderililerin yaşadıkları toprakların ele geçirilmesini öngörüyordu.

1820lerden itibaren, Avrupa kökenli Amerikalılar, ülkenin batı bölgelerine, Mississippi Nehrinin doğusundaki topraklara yerleşmek için Kızılderili kabilelerin üzerine yoğun baskı uygulamaya başlamıştır. Olayların bu şekilde gelişmesine bir anlamda meşruiyet kazandırmak amacıyla bir yasa çıkarılmıştır.

Kızılderili Tehcir Yasası (Indian Removal Act) 28 Mayıs 1830 tarihinde ABD Başkanı Andrew Jackson tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Yasada bunun, Kızılderililerin özgür iradeleri ile topraklarını terk ettiklerini hüküm altına alan, bizzat imzalayacakları anlaşmalarla gerçekleştirilmesi öngörülmüştü. Bu gerçekleşmez de Kızılderililer topraklarını terk etmeyi reddederse ne olacaktı? Bu noktada, ABD'li politika yapıcılar tutarlı bir şekilde Kızılderililerin şiddete maruz kalacağını vurguladılar.

Yasa, Mississippi Nehrinin doğusunda yaşayan Kızılderililerin yurtlarından çıkarılarak başka bölgelerde (Kansas ve Oklahoma) iskan edilmesini amir bulunmaktadır. Kızılderililerin geleneksel yaşam alanlarından çıkarılması, böylece yasa ile resmi bir nitelik kazanmıştır.

Yasa, topraklardan çıkarma işleminin Kızılderililerle yapılacak anlaşmalara dayandırılmasını öngörmekteydi. Ancak uygulamada böyle olmamış, Hükümet yapılmış olan anlaşma hükümlerine uymamış, çoğu zaman zora başvurmuştur.

Amerikan Devletinin kurmak istediği düzenin koşullarını kabul eden ve giderek yeni sisteme uyum sağlamakta olan ve beş uygar kabile olarak anılan güneydoğudaki Choctaws (Çoktav) Creeks (Krik), Cherokes (Çeroki), Chikasows (Çikasov) ve Seminole kabileleri doğup büyüdükleri yerleri, ekili tarlalarını bırakıp, tanımadıkları yaklaşık 8000 km uzaklıktaki bir bölgeye gitmeyi kabul etmediler. Bunların çoğunun kendilerine ait evleri, yerel temsili yönetimleri, çiftçilik dışında meslekleri vardı. 1830'larda, yaklaşık yüz bin Kızılderili askeri güç kullanılarak batıya göçe zorlanmıştır. Bu zoraki göç çok yıpratıcı ve yıkıcı sonuçların meydana gelmesine yol açmış, büyük acılara ve ölümlere sebebiyet vermiştir. Ölümler hastalık, açlık ve barınaksızlıktan meydana gelmiş, 4000 kişi hayatını

kaybetmiştir.

Federal Hükümet kabileleri göçe mecbur etmek için tehdit etmiş ve zor kullanmıştır. Göç etmek istemeyenlerin federal koruma altından çıkarılacağı bildirilmiştir. Bu uygulama Kızılderililerin göçmenlerin saldırıları ve topraklarının ellerinden alınması olasılığı karşısında, daha savunmasız kalacakları anlamına gelmekteydi. Hükümet görevlileri göç etmek istemeyenlere karşı kuvvet kullanılacağını da her vesileyle belirtmişler, her şeye rağmen göç etmeyi kabul etmeyen kabilelerle silahlı çatışmaya girmiş ve çok acımasız davranmışlardır.

Söz konusu göç uygulaması Kızılderililerin maruz kaldığı bu eylemlerin soykırım olarak tanımlanıp tanımlanamayacağı tartışmalarının başlamasına yol açmıştır. Bazı yazarlar, bu zoraki göç uygulamasının, 1948 Soykırımın Önlenmesi Sözleşmesi hükümlerine göre bir eylemin soykırım olarak nitelenebilmesi için gerekli şiddet ve kasıt unsurlarını içerdiğini savunmaktadır.

**E. Büyükelçi*

***Fotoğraf: ABD Beyaz Saray - Kaynak: www.whitehouse.gov*

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ZEYTİNOĞLU, Ömer. 2026. "ABD'NİN 24 NİSAN AÇIKLAMALARI - 17.04.2021." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2021 / 22. Nisan 19. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/Blog/ABD-NIN-24-NISAN-ACIKLAMALARI-17-04-2021

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır